

Učinek bumeranga

Bomo dobili odgovor na vprašanje, ali smo preplačali bančno sanacijo? / Urša Marn

Ko je guverner Banke Slovenije Boštjan Jazbec zahteval policijsko preiskavo zlorab v slovenskem bančnem sektorju, verjetno ni pričakoval, da bi lahko kriminalisti potrkali tudi na njegova vrata. Poleg Jazbega naj bi bilo med osumljenimi še več oseb iz BS, tudi nekdanja viceguvernerja Stanislava Zadravec Capriolo in Janez Fabijan. Preiskovalci Nacionalnega preiskovalnega urada pa niso obiskali samo centralne banke, temveč tudi NLB ter revizorski hiši Ernst & Young in Deloitte.

Zbirali naj bi dokaze za utemeljitev suma, da so štiri fizične osebe, ki so vodile postopke ugotavljanja domnevno negativnega kapitala v NLB, storile kaznivo dejanje zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic. Zaradi tega naj bi NLB pridobila veliko premoženjsko korist v znesku 257 milijonov evrov. Za toliko je bilo namreč decembra 2013 v NLB izbrisanih podrejenih obveznic.

Zaradi izbrisa podrejenih obveznic je konec leta 2013 izgubilo prihranke okoli 1300 državljanov, pa tudi številna podjetja, zavarovalnice in pokojninske družbe. Preiskovalci NPU so sicer že septembra 2014 v Banki Slovenije zbirali informacije na podlagi kazenske ovadbe, ki jo je vložilo Vseslovensko združenje malih delničarjev. To je v svoji ovadbi opozorilo, da je NLB v bilanci na dan 30. septembra 2013 izkazovala pozitiven kapital v višini 835 milijonov evrov, BS pa je na isti dan ugotovila negativen kapital v višini (minus) 38 milijonov evrov in na podlagi te ugotovitve izbrisala vse podrejene

obveznice v NLB. Že ob izbrisu se je odprlo vprašanje, ali je bil ta drastični ukrep zares nujen ...

Banka Slovenije je v povezavi z drugimi izvajalci leta 2013 opravila tri »stres teste« (preverjanja, ali banka obvladuje tveganja z zvezi z morebitno ekonomsko krizo), in sicer: interni test Banke Slovenije, ki je pokazal, da primanjkljaj v nadzorovanih bankah znaša 2,7 milijarde evrov, test družbe Ronald Berger, ki je pokazal, da primanjkljaj znaša 3,3 milijarde, ter test družbe Oliver Wyman, po katerem je primanjkljaj znašal 4,8 milijarde. Banke Slovenije ni zmotila 1,5-milijardna razlika med ocenama finančne vrzeli dveh tujih institucij. Prav tako je brez ugovora sprejela v testih uporabljene črnoglede napovedi evropske komisije o slovenskem gospodarstvu, čeprav te niso imele nič opraviti z realnostjo in so nastale, ko si je slovensko gospodarstvo že opomoglo. Domnevale so na primer, da bo slovenski BDP v letu 2013 upadel za 3,1 odstotka, v letu 2014 pa za 3,8 odstotka, v resnici pa je v letu 2013 upadel za odstotek, pa še to zaradi zgrešenih varčevalnih rezov takratne vlade Janeza Janše, medtem ko je v letu 2014 celo narasel za tri odstotke.

Vse pritrjuje tezi, da so bile slabe terjatve, na katerih je temeljila bančna sanacija, izračunane na podlagi fiktivnih in zgrešenih predpostavk. Če bi Banka Slovenije rezultate stres testov s tako veliko razliko in ob tako nerealnih predpostavkah zavrgla in analizo začela znova, bi prav mogoče ugotovila, da je luknja v našem bančnem sistemu manjša, morda celo takšna, da izbris podrejenih obveznic sploh ne bi bil potreben. Razlogov za temeljito kriminalistično preiskavo je torej dovolj.